

§

Dr. Gaudi-Nagy Tamás

ügyvéd

Európa jogi szakjogász

Iroda: H-1095 Budapest, Gabona u. 10. II. em. 1.
 Tel: 216-3088, Tel/fax: 216-2261, mobil: 20-916-5230
 E-mail: drgaudi@drgaudi.hu www.drgaudi.hu

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 510 -0 /2018
Érkezett:	2018 MÁRC 21.
Feldolgozó:	3
Melléklet:	3x4+3
Kezelőiroda:	du
+ Bírósági arka db	

Alkotmánybíróság
 Ráckevei Járásbíróság útján

Budapest
 Donáti u. 35-45.
 1015

Tárgy: alkotmányjogi panasz indítvány

Budapest, 2018. március 9.	
RÁCKEVEI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
Érke:	2018 MÁRC 12
Érk. módja:	postán / személyesen / faxon / e-mailen
Feldolgozó:	T
Melléklet:	5
Ataírás:	du
Ügyszám:	1. B. 68 / 2017 / 45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Póka László [redacted] kérelmező, másrészt Fehér Nándor [redacted]
 [redacted] kérelmező – továbbiakban együttesen indítványozók – csatolt meghatalmazással igazolt képviselőjükben eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő.

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.248/2017. számú jogerős ítéletének az alkotmányellenességét megállapítani és az ítéletet megsemmisíteni szíveskedjenek, mert az sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében az indítványozók részére is biztosított vélemény-nyilvánítási szabadságot.

A kérelem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítványozói jogosultság igazolása

Indítványozók azon büntetőeljárás I. és II. r. vádlottjai voltak, mely eljárásban az első fokon eljárt Ráckevei Járásbíróság 1.B.68/2015 számú ítéletével megállapította azt, hogy kérelmezők hat rendbeli közveszéllyel fenyegetés bűntettében bűnösök. Ezen első fokú ítéletet a rendelkezése álló bizonyítékok teljes mérlegelése révén, illetve a közveszéllyel fenyegetés bűntettének törvényi tényállásának tükrében helyes jogértelmezés alapján a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.195/2017/18. számú ítéletével megváltoztatta, és kérelmezőket felmentette az ellenük emelt vád alól.

Ezt követően a Pest Megyei Főügyészség fellebbezésére tekintettel a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.248/2017/5. számú ítéletével a Budapest Környéki Törvényszék másodfokú ítéletét megváltoztatta, és közveszéllyel fenyegetés bűntettében bűnösnek találta jelen indítvány kérelmezőit.

Álláspontom szerint egyértelműen Alaptörvény-ellenes a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság ítéletében foglaltak, és ennek alapján a vélemény-nyilvánítás szabadságát abszolút mértékben figyelmen kívül hagyva, illetve annak tartalmát önkényesen szűken értelmezve állapította meg kérelmezők büntetőjogi felelősségét.

Mindez alapján megállapítható tehát, hogy az Alaptörvény ellenes ítéletek egyedi ügyekben születtek, abban az indítványozók, mint I. és II. r. vádlottak vettek részt így érintettségük fenn áll és ezért az Abtv. vonatkozó §-a szerint jogosultak az indítvány előterjesztésére.

Az indítványozók mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság jogerős ítélete ellen terjesztik elő panaszukat és annak Alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérik.

Bár az Ítéltábla ítélete jogerős és egyben végrehajtható határozatnak minősül, azonban indítványozók azzal szemben törvényes határidőn belül alkotmányjogi panasszal kívánnak élni.

Álláspontom szerint a jogerős harmadfokú ítélet sérti az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogát ugyanis súlyos szankciókkal sújtja Őket azért mert az Alaptörvény biztosította véleménynyilvánítási szabadságukkal éltek a devizahitelek érvénytelenségének ténye miatti nyilvános tüntetésen.

Az indítványozók egyértelműen véleményüket kívánták kifejezni azáltal, hogy 2013. december 9-én 21 óra körül [REDACTED] belterületén több pénzügyi fiók 24 órás ügyfélterében elhelyeztek egy-egy rózsaszínes színű papírba becsomagolt fahasábot, melyek egyik oldalán látható szöveg „Elég volt a kifosztásból, fordíts”, míg a másik oldalon Petőfi Sándor Föltámadott a tenger c. verse volt nyomtatott betűkkel olvasható azzal a kéréssel kísérve, hogy azt olvassák fel másnap az adott bankfiókokban.

Ezen cselekményük kapcsán vádlottak bűnössége jogerősen megállapításra került és ezért Póka Lászlót jogerősen 150.000,- Ft pénzbüntetésre, míg Fehér Nándort 1 év időtartamú próbára bocsátással sújtotta a harmadfokú bíróság.

Indítványozók álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítási szabadságukat. Indítványozók részére jogi képviselőn keresztül 2018. január 8-án került kézbesítésre a jogerős bírósági ítélet, így a 60 napos törvényi határidőben előterjesztettnek minősül.

Az Abtv. 29. §-ban megfogalmazott „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés”, mely a panaszindítvány befogadásának törvényi feltétele, indítványozók álláspontja szerint a fentiek fényében egyértelműen fennáll.

Alapvetően alkotmányjogi probléma az, hogy egy véleményt kifejező cselekmények sorozata bűncselekmény megállapítását vonja maga után annak ellenére, hogy nyilvánvalóan bűncselekmény elkövetésére egyértelműen alkalmatlan eszköz használata révén került foganatosításra indítványozók véleményének kifejezése.

2. Az Alaptörvény-ellenesség érdemi indokolása

Az ügy előzménye az alábbiakban foglalható össze. Póka László és Fehér Nándor indítványozók több ismeretlen társukkal együtt 2013. december 9-én 21 óra körül [REDACTED] belterületén több pénzügyi fiók 24 órás ügyfélterében elhelyeztek egy-egy 10x20x5 cm nagyságú rózsaszínes színű papírba becsomagolt fahasábot, melyek egyik oldalán látható szöveg „Elég volt a kifosztásból, fordíts”, míg a másik oldalon Petőfi Sándor Föltámadott a tenger c. verse volt nyomtatott betűkkel olvasható. Indítványozók ezeket a fahasábot úgy helyezték el, hogy a fahasáb tetején volt látható az „Elég volt a kifosztásból” felhívás, míg a fahasáb alsó lapján olvasható Petőfi Sándor verse.

Mint azt a másodfokú bíróság egyértelműen és helyesen állapította meg, ezek a fahasábok nem minősültek alkalmas eszköznek arra, hogy bárkiben azt a látszatot kelthessék, hogy a csomagokban esetlegesen robbanóanyag, robbanószer is lehet, vagy működése esetén a személy illetve vagyonszükségletet veszélyeztetheti. Egyértelmű, hogy ezek a fahasábok figyelemfelkeltő szándékkal kerültek elhelyezésre a bankfiókokban azzal a szándékkal, hogy felhívják az egyes banki vezetők figyelmét a deviza szerződések érvénytelenségére, illetve annak okán arra a tényre, hogy aránytalanul nagy terheket kénytelenek viselni a devizahitelek kötelezettjei, amely egzisztenciális létüket veszélyezteti. Indítványozók tehát vélemény-nyilvánítási szabadságukkal éltek, mégha az a szokásostól eltérő, meglehetősen formában történt is, de ez alkotmányos védelem alá esik.

A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, és büntetőjogi relevanciával bíró értelmezés körében egyértelműen megállapította azt, hogy csak az olyan ráutaló magatartás alkalmas a közveszéllyel fenyegetés büntetnének megvalósítására, amely az elkövető által teremtett világosnak, komolynak, reálisnak tűnő körülményekből azt a következtetést vonhatja le, hogy közveszéllyel járó esemény közvetlen bekövetkezése fenyeget.

Így az ügy büntetőjogi relevanciáját és eldöntését az jelenti, hogy a hivatkozott fahasáb az első majd a további pénzintézetek 24 órás ügyfélfelterében való elhelyezése folytán alkalmas volt-e arra, hogy bárki azon következtetésre jusson, hogy annak külső ismérvei, feltalálási ideje, helye, rajta látható felirata alapján olyan esemény bekövetkezése várható, mely személyek széles körét érinti, és helyzetüket hátrányosan befolyásolja.

A másodfokú bíróság ezen kérdés alapján helyesen állapította meg azt, hogy az elkövetési tárgy a külső ismérvei alapján, robbanószerkezetként, robbanóanyagként, más veszélyes anyagot tartalmazó tárgyként nem volt azonosítható, sem a kinézete, sem a rajta elhelyezett üzenet nem utalt olyan körülményre, amelyről bárki is ezt a következtetést vonhatta volna le.

Ezen helytálló ítéleti megállapítással szemben ugyanakkor a Fővárosi Ítéletábrá, mint harmadfokú bíróság megváltoztatta a másodfokú bíróság ítéletét, és indítványozók bűnösségét állapította meg közveszéllyel fenyegetés büntette vonatkozásában.

A harmadfokú bíróság jogerős ítélete ezzel szemben, álláspontom szerint, helytelenül állapítja meg azt, hogy a csomagokba rejtett tárgyak alkalmasak voltak közveszéllyel járó esemény bekövetkezésével való fenyegetés képzetének, látszatának kiváltására, mindezek alapján az indítványozók büntetőjogi felelősségének megállapítására.

Magyarország Alaptörvényének IX. cikke deklarálja azt, hogy mindenkinek joga van a vélemény-nyilvánítás szabadságához. Tárgyi ügyben egyértelműen megállapítást nyer az, hogy egy ránézésre és látszatra is becsomagolt, súlyánál fogva is rendkívül könnyű fahasáb, amelyre ráragasztásra került a már hivatkozott Petőfi vers, illetve a felhívás, egyértelműen azt a célt szolgálta, hogy indítványozók szabad véleményüket kifejezhessék. Magatartásuk egyértelműen arra irányult, hogy az általuk képviselt devizakárosultak elégedetlenségét és mindennapi szükségleteik beszerzésének szintjén ellehetetlenült egzisztenciális helyzetükre rá irányítsák a figyelmet. Ez az akció szervesen illeszkedett a többiek között az indítványozók aktív közreműködésével működő civil szervezet, a kifosztott devizahitel károsultak egy tekintélyes csoportját tömörítő, "Nem adom a házamat" mozgalom tevékenységi körébe. Ezen szervezet rendszeresen hajt végre unortodox, szokatlan, meglepő, váratlan, meglehetősen vélemény-nyilvánítási akciókat.

Ennek az akciónak különösen a Petőfi vers tükrében az volt a célja, azt az üzenetet kívánták közvetíteni, hogy eljött az ideje annak, hogy a bankszektor részéről, valós és okszerű megoldást találjanak a reménytelen helyzetbe került devizaadósok megmentésére a szerződések érvénytelenségének megállapítása révén.

A vélemény-nyilvánítás szabadsága, mint Alaptörvény által deklarált alapjog, álláspontom szerint nyilvánvalóan elsőbbséget kell élvezzen egy közérdekű akció során, különösen abban az esetben, ha nyilvánvalóan bűncselekmény megállapítása szempontjából alkalmatlan tárgy felhasználása révén érik el céljukat a véleményüket kifejtők.

A támadott jogerős ítélet álláspontom szerint egyértelműen a véleménynyilvánítás szabadságának rendkívül jelentős szűkítését és korlátozását jelenti, hiszen ha az abban foglaltakat elfogadnánk, gyakorlatilag szentesítenénk azt az ítélkezési gyakorlatot, mely szerint bárki a vélemény nyilvánításának körében, bármilyen eszközt felhasznál, azzal akár bűncselekményt valósíthat meg. Mindez olyan mértékű visszaszorítást jelenti a véleménynyilvánítási szabadságnak, melyre tekintettel a jövőben elégedetlenségének senki nem merne hangot adni, dacára annak, hogy Alaptörvény deklarálja az állampolgárok ezen jogát, hiszen bármilyen bűncselekmény elkövetésére egyébként nem alkalmas eszköz felhasználása révén kimeríthető a Btk. valamely törvényi tényállása.

Álláspontom szerint az indítványozók semmilyen egyéb cselekménye nem utalt és nem utalhatott arra, hogy bármilyen erőszakos vagy rongáló magatartást kívánnak tanúsítani. Mint ahogy az egyértelműen bizonyítást nyert a büntetőeljárás során, indítványozók mindösszesen elhelyezték fahasábjukat ezeknek a fiókoknak az előterében és ezáltal gyakorolták véleménynyilvánítási szabadságukat.

Semmi esetre sincs helye a hatóságok részéről annak, hogy ezen Alaptörvény által deklarált, biztosított jogukat az indítványozóknak csorbítsák és cselekedetüket jogellenes, büntetendő cselekménynek minősítsék, amelyért velük szemben büntetést szabtak ki.

Álláspontom szerint ezen jogerős ítéletben foglaltak egyértelműen a véleménynyilvánítás tükrében vizsgálva szembe mennek a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatával, illetve az Alkotmánybíróság vélemény-nyilvánítás szabadságát deklaráló és azt védelembe részesítő határozataival egyaránt.

A jogállamiság legfontosabb következménye, eleme a büntető jogalkalmazás vonatkozásában pedig az, hogy a törvény által meghatározott bűncselekmény törvényi tényállási elemeit az alapvető szabadságjogok gyakorlói esetében a lehető legmegszorítóbban értelmezze.

A büntetőjogban általában sincs helye kiterjesztő értelmezésnek a vádlott terhére, de a köznyugalom elleni bűncselekmények, így az indítványozók bűnösségének megállapítása körében alkalmazott közveszéllyel fenyegetés (Btk. 338. §) körében különösen nincs, hiszen minden apró lépés a büntetőjogi felelősség kiterjesztésének irányába a szabadságjogokból vesz el, azok érvényesülési területét szabja szűkebbre.

Demokráciában a köznyugalom védelme bűncselekmények kriminalizálásának célja pontosan a társadalom nyugalmanak védelme. Olyan társadalmi légkör a köznyugalom, amelyben a törvényes rend iránti tisztelet, kölcsönös megbecsülés, az állampolgárok jogos érdekeinek elismertsége az uralkodó. A köznyugalmat elsősorban nemzeti és vallási előítéletekből, önzésből fakadó antiszociális viselkedési formák zavarják meg. Az e csoportba tartozó bűncselekmények hatása elsősorban a közvéleményben észlelhető nyugtalanság, zavar.

A köznyugalom védett jogi tárgyá nyilvánításának célja a társadalom nyugalmanak védelme és biztosítása, védelme azoktól, akik a törvényes rend iránti tiszteletet antiszociális, deviáns vagy más öncélú magatartással közösségellenes módon megtörni igyekeznek. Indítványozók akciója semmiképpen sem sorolható e körbe, hanem alapvető szabadságjoguk körében vélemény-nyilvánítási szabadságuk gyakorlásának. Nem a szabadságjogok gyakorlása illetve az annak érdekében, az élénk, szenvedélyes társadalmi viták folytatásának, az ezzel összefüggő szabadságjogoknak az elnyomása, elfojtása tehát a jogi szabályozás célja, hanem épp ellenkezőleg, ennek védelme.

Az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiságnak való megfelelés - immár tartalmi értelemben - magában foglalja az Alaptörvény valamennyi rendelkezésének egyidejű érvényesítésülését, beleértve ebbe az emberi jogok tiszteletben tartását és védelmét is.

Az Alkotmánybíróság - a jogállam-értelmezés keretében - erről a következőképpen vélekedett:

Az államszervezet akkor működik demokratikusan, ha a demokratikus jogállamiság és az ahhoz szorosan kapcsolódó alkotmányos rend fenntartása és működtetése alapvető követelményként magában foglalja a szabadságjogok tiszteletben tartását és védelmét. Egy szabadságjog megsértése ugyanolyan súlyú indok lehet az államszervezet demokratikus működése zavarának megállapítására, mint az intézmények tevékenységének fennakadása. [36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207., 209.]

A történelmi tapasztalatok világítanak rá arra, hogy milyen lényeges jog a véleménynyilvánítás szabadságáé. Az Alkotmánybíróság a 30/1992 (V.26.) határozatával tett kísérletet arra, hogy jogi természetét definiálja. Az Alkotmánybíróság szerint a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között. "Anyajoga" többféle szabadságjognak, az ún. "kommunikációs" alapjogoknak. Ebből eredő külön nevesített jogok a szólás és a sajtószabadság, amely utóbbi felöleli valamennyi médium szabadságát, továbbá az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát. Tágabb értelemben a véleménynyilvánítási szabadsághoz tartozik a művészi, irodalmi alkotás szabadsága és a művészeti alkotás terjesztésének szabadsága, a tudományos alkotás szabadsága és a tudományos ismeretek tanításának szabadsága.

Az eszmék, nézetek szabad kifejtése, a mégoly népszerűtlen vagy sajátos elképzelések szabad megnyilvánulása a fejlődni képes és valóban eleven társadalom létezésének alapfeltétele.

Az Alaptörvényből következik:

1. az egyéni véleménynyilvánítási szabadság szubjektív joga
2. a demokratikus közvélemény kialakulásával és fenntartásával kapcsolatos állami kötelezettség.
3. szükségesség és arányosság követelménye a büntetőjogi korlátozás során!!

A jelenleg is alkalmazandó 36/1994. (VI. 24.) AB határozat szerint az egyéni véleménynyilvánítási szabadság szubjektív joga mellett az Alkotmány 61. §-ából (jelenleg Alaptörvény IX. cikk. (1) bekezdése) következik a demokratikus közvélemény kialakulása feltételeinek és működése fenntartásának biztosítására irányuló állami kötelezettség. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog objektív, intézményes oldala nemcsak a sajtószabadságra, oktatási szabadságra stb. vonatkozik, hanem az intézményrendszernek arra az oldalára is, amely a véleménynyilvánítási szabadságot általánosságban a többi védett érték közé illeszti. Ezért a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem csupán alapvető alanyi jog, hanem e jog objektív, intézményes oldalának elismerése, egyben a közvélemény, mint alapvető politikai intézmény garانتálását is jelenti.

A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A véleménynyilvánítás szabadságának külső korlátai vannak csak; amíg egy ilyen alkotmányosan meghúzott külső korlátba nem ütközik, maga a véleménynyilvánítás lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül. Vagyis az egyéni véleménynyilvánítás, a saját törvényei szerint kialakuló közvélemény, és ezekkel kölcsönhatásban a minél szélesebb tájékozottságra épülő egyéni véleményalkotás lehetősége az, ami alkotmányos védelmet élvez.

Az Alaptörvény a szabad kommunikációt - az egyéni magatartást és a társadalmi folyamatot - biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt - különösen azért, mert maga a vélemény minősítése is e folyamat terméke.

Kiemelkedő alkotmányos érdek az állami és a helyi önkormányzati feladatokat ellátó szervek, és hitelintézetek tevékenységének nyilvános bírálhatósága, valamint az, hogy a polgárok bizonytalanság, megalkuvás, félelem nélkül vehessenek részt a politikai és társadalmi folyamatokban, a közéletben.

A kifejezés szabadsága terjedelmének meghatározásához az Alaptörvény értelmezési tartományát is jelentő Emberi Jogok Európai Bírósága egyik alapvető elvének tekinthető az az érvelés, amelyet a Handyside-ügyben alkalmazott először, majd számos ügyben újra hivatkozott: „a kifejezés szabadsága a demokratikus társadalom egyik alapkövét jelenti, és a társadalmi fejlődés, valamint minden egyén önmegvalósításának egyik alapvető feltétele, és nem csupán azokra az információkra vagy gondolatokra alkalmazandó, amelyeket szívesen fogadnak, vagy amelyek tetszést vagy közönyt ébresztenek, hanem azokra is, amelyek sértőek, felháborítóak vagy zavaróak. Ezt követeli a pluralizmus, a tolerancia és a nyitottság, amely nélkül nincs demokratikus társadalom.”

A véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása akkor lehet legitim, ha az törvényben előre szabályozott, legitim célt szolgál, a cél eléréséhez szükséges, és azzal arányos, ez áll összhangban az Emberi Jogok Európai Egyezménye 10. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal.

Az indítványozók cselekményére tévesen alkalmazta a harmadfokú bíróság a Btk. 338. §-a szerinti, közveszéllyel fenyegetés büntetvényének törvényi tényállását az alábbiak szerint:

Ebben a körben a legfontosabb szempont, amelyet az ügynevezett lehető legmegszorítóbb értelmezés elve, amely elvet az alapjogokat gyakorlók esetében jogállami követelményeknek megfelelően alkalmazni kell, jelen esetben is. Mindez tehát azt jelenti, hogy sem a véleménynyilvánítási akcióval érintett hitelintézetek, sem pedig az ezt követően eljáró hatóságok, az ügyészség illetve a bíróság sem értelmezheti kiterjesztő módon a közveszéllyel járó esemény bekövetkezésének fenyegetésére vonatkozó látszatkeltés fogalmi körét. Sajnálatos módon az elsőfokú bíróság és a harmadfokú bíróság tévesen éppen ezt tette.

A harmadfokú ítélet kiemelt szakmai tévedése épp az, hogy maradéktalanul elfogadta a véleménynyilvánítási akcióval érintett hitelintézetek, az intézkedést kezdeményező biztonsági szolgálat majd a rendőri szervek, illetve az ügyészség kiterjesztő álláspontját.

Mindjárt legfontosabb kiindulási pont a tárgy külalakja és annak esetleges potenciális veszélyforrásként kezelhetőségének hiánya.

A hat hitelintézet fiókjaiban elhelyezett tárgyak mindegyikére egyöntetűen elmondható és első látásra megállapítható tény, hogy semmilyen elem nem igazolja azt, hogy ezek a tárgyak bombának látszódnak, azaz rátekintésük, megtekintésük esetén bárkinek, akár laikusnak, akár szakembernek olyan képzele támadhat, hogy az felrobbanhat, azaz közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget.

Az elsőfokú eljárás során vádlottak maguk is részletesen kifejtették és ezt védelem is megtette annak körében, hogy vajon milyen jellemzőkkel bírnak ezek az elhelyezett tárgyak. Az elhelyezett tárgyakon semmi olyan külső jel, alak, szín írásbeli utalás nem szerepel, amelyből bárki azt a következtetést vonhatta volna le, hogy robbanóanyagról van szó vagy robbanásveszélyes tárgy elhelyezésére került sor.

Ezzel szemben közveszéllyel fenyegetés lehetőségének kizárására utaló körülményként értelmezendő az, hogy kifejezetten felirat található az elhelyezett tárgyakon, amely határozott és egyértelmű Alaptörvény által védett véleménynyilvánítási szabadság körébe tartozó közlést tartalmaz, a tárgyak túloldalán pedig Petőfi Sándor egyik klasszikus verse, amelynek elolvasására ösztönző felhívás szerepel még a tárgy kívülről megfigyelhető tetején. Egyöntetűen megállapítható, hogy felépítésében, külső megjelenésében, sem szakembereket, sem laikusokat nem téveszthette meg tárgy, és nem kelthetett olyan benyomást, hogy éles robbanószerkezetéről van szó.

Vádlottak és védő is folyamatosan arra hivatkoztak elsőfokú eljárásban és ezt a hivatkozást most is fenntartják, hogy hitelintézeti károsultak Alaptörvény által védett véleménynyilvánítási akciójáról van szó, amely bűncselekményt nem valósított meg.

Kiemelten fontos bizonyítékként kell figyelembe venni az elsőfokú eljárásban eljáró tűzszerész Kővágó Arnold tanúvallomását aki az elsőfokú eljárásban elmondta, hogy a vizsgált tárgyak tekintetében semmilyen utalás nem volt a csomagon arra vonatkozóan, hogy az bomba lenne, semmi nem utalt rá, hogy bombáról lenne szó. Ezt a nyilatkozatát az elsőfokú eljárásban 29. sorszámon készített jegyzőkönyv 4. oldalának 7. bekezdésében találjuk. Vallomásában azt is elmondta a tűzszerész szakértő, hogy a nevezett tárgyak vizsgálata során, folyamatosan csökkent a vizsgálati idő, és minden tárgy tekintetében nem tudták elvégezni az úgynevezett röntgenes vizsgálatot, úgynevezett kutyás vizsgálatot alkalmaztak.

Nyilvánvaló, hogy a rendőrségi tűzszerészek felsőbb utasításra jártak el vizsgálatuk során, és ebben számukra irányadó protokollt alkalmazták, függetlenül attól, hogy tényleges veszélyforrás, hogy ténylegesen robbanószerkezet látszatát keltette-e az a tárgy, vagy sem. Ez nem az ő megítélésükön múlik, hanem azon múlt, hogy a banki biztonsági szolgálatot ellátó ügyeletes a rendőrség intézkedését kérte, innét kezdve a rendőrség intézkedést tekintve kényszerpályán volt a 142/1999. (IX.08.) Korm. rend alapján történő eljárás tekintetében.

Mindazonáltal a rendőrség eljárása is arra utal, hogy ténylegesen nem vették komolyan ezen a tárgyhelyezéseket, hiszen az eljárás során az is kiderült, hogy a 200 méteres biztonsági sáv betartására nem került sor, egyes helyszíneken a 200 méteres körzeten belül a közelben található vendéglátó-ipari egységek bezárására nem került sor, továbbá az is látható, hogy mind a kiszálló rendőrök, mind a banki alkalmazottak közel helyezkednek el az elhelyezett tárgyakhoz, sőt a közút forgalma is folyamatosan zajlott ezeitől, azt nem állították le.

A törvényi tényállás megfogalmazás szerint a vádlottak terhére róni kívánt cselekményre vonatkozó formula jogsértő alkalmazására került sor, hiszen nyilvánvalóan megállapítható, hogy nincs szó bomba maketről, nincs szó robbanószerkezet meggyőző látszatát keltő eszköz elhelyezéséről. Az elhelyezés körülményei és időzítése, önmagában nem adhat okot arra, hogy bárki, de leginkább a jogalkalmazó bíróság, azt a következtetést vonja le, hogy a tárgyak elhelyezése révén megvalósult a Btk. 338. § (1) bekezdésében foglalt törvényi tényállás.

Az elhelyezések módja és azok száma sokkal inkább az üzenet jellegét a vélemény-nyilvánítási tartalom meggyőző erejét támasztja alá, és a bíróság következtetésével ellentétben éppenséggel kizárja azt, hogy az elhelyezés módjából és körülményeiről, időzítéséből bárki bomba, illetve robbanószer elhelyezésére következtessen. Ráadásul az elhelyezés olyan módon valósult meg a biztonsági kamerák által rögzített módon, amely felvételek megtekintése esetén meggyőződhetett volna az érintett bank, illetve a rendőrség arról, hogy nem fenyegetést jelentő robbanószerkezet elhelyezéséről van szó, hanem egy civil tiltakozó akcióról.

Ezt az önkényes következtetést egyedül az érintett hitelintézetek illetékesei tették meg, de az ő aránytalan túlreagálásuk és érzékenységük nem eredményezheti azt, hogy a megszorító értelmezést és a büntetőjogi ultima ratio elvét alkalmazni köteles bíróság is tévesen megállapítsa közveszéllyel fenyegetés büntetnének elkövetését.

A bírói gyakorlat, mely elsősorban az úgynevezett bombafenyegetés telefonálások körében kialakultnak tekinthető, de jelen ügyben is alkalmazandó, azt az alapelvet munkálta ki, hogy a közveszéllyel járó esemény bekövetkezésével fenyegető helyzet látszatának keltéséhez olyan magatartás kell, amelyben fenyegetésnek rendkívül magas szintű komolyan vehetősége kell legyen, olyan nyomatékos ereje kell legyen, amely konkrétan elkerülhetetlennek és az érintett szervezetek objektív alapon mozgásba lendítőnek kell lennie.

Megállapítható az a jelen eset körülményeiből, hogy objektíven nem keltett senki olyan látszatot a tárgyak elhelyezésével, amely a közveszéllyel járó esemény, azaz robbanás bekövetkezésével fenyegetett volna objektíve, de még az is megállapítható, hogy nem is volt ilyen szubjektív érzékelése a hitelintézetek érintettjeinek (alkalmazottak és biztonsági szolgálat) csupán, azt szolgálta a cselekményük, hogy a vélemény-nyilvánítást kifejtők meghurcolás elszenvedői legyenek és büntetőjogi felelősségre vonásban részesüljenek megalapozatlanul.

A körülményekből éppen az állapítható meg, hogy komolytalannak tekinthető tárgyi ismérvek alapján, robbanás bekövetkezésének teljes hiányának a látszataról van szó, sőt kifejezetten a tárgyak jellege, kialakítása kizár mindenfajta más objektív értékelést. Amennyiben az elsőfokú eljárás megalapozatlan és téves ítélete szerinti gyakorlat alakulna ki az ilyen és ehhez hasonló vélemény-nyilvánítási akciók kapcsán, úgy a vélemény-nyilvánítás gyakorlása alapjaiban lehetetlenülne el, különösen az olyanok számára, akik akcionista magatartása a jogszerűség határát ugyan feszegeti, de nem haladja túl az Alaptörvényben és az Emberi Jogok Európai Egyezményében biztosított véleménynyilvánítási szabadság határait.

Egyértelműen megállapítható tehát, hogy a három egybehangzó feltétel egyike sem áll fent jelen esetben, amelyet a bírói gyakorlat a Btk. 338. § (1) bekezdésének harmadik fordulata szerinti elkövetéshez kialakított: sem a komolyság, sem a közvetlenség és sem a konkrétság.

A látszatkeltés fordulattal a jogalkotó pontosan azt rögzítette le, hogy nem elegendő a cselekménnyel esetlegesen érintett személy szubjektív értékítélete a külvilágban megjelenő és egyértelmű jeleknek kell arra utalnia, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, jelen esetben robbanás fenyegetése esetén mindenképpen a látszathoz megkövetelt feltétel helyes megközelítése az, hogy az elhelyezett tárgy robbanószerkezetnek látszódjon. Ennek pedig egyetlen egy jellemzőjét sem viseli magán, ahogyan azt már korábban részletesen kifejtettem, sőt a rajta elhelyezett feliratok, sokkal inkább azt teszik egyértelművé, hogy a vélemény-nyilvánítást hordozó eszközről van szó.

A jelen ügyben korábban már hivatkozott 14/2012. számú büntető elvi döntés is maradéktalanul alkalmazható, amely terrorcselekménnyel való fenyegetés körében szintén azt az alapelvet fejt ki, komoly, konkrét fenyegetésnek kell megtörténnie a tényállásszerűséghez, jelen esetben a közveszéllyel fenyegetés kapcsán analógiával szintén alkalmazható ez az alapelv. Az is rögzíthető világosan, hogy lett volna módja és lehetősége vádlottaknak arra, hogy olyan látszattal egyértelműen és közvetlenül bíró eszközöket helyezzenek el az általuk kétség kívül nem kedvelt bankok bankfiókjainál, amelyekből teljesen egyértelműen következik minden szubjektív értékítéleti túlzás nélkül, hogy közveszéllyel járó esemény fenyegetésének a látszata áll fenn. De nem tettek ilyet.

A fenyegetés törvényi fogalmának helyes értelmezéséből fakadóan sem lehet megállapítani bűncselekmény elkövetését vádlottak terhére, figyelemmel arra, hogy a Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pontja értelmében olyan súlyos hátrány kilátásba helyezéséről kell szó legyen, amely alkalmas a komoly félelem keltésre a megfenyegetett tekintetében. Megállapítható ebben a körben az, éppen a bíróság helytelen és kirívóan téves alkalmazásával ellentétben, hogy az elhelyezett tárgyak jellege, elhelyezésének módja és körülményeiből éppenséggel egyáltalán nem következett az, hogy komoly félelemre okot adjanak ezek a tárgyak, ezek jellege üzenethordozó volt, sem laikus, sem pedig szakember számára félelemkeltésre ezek nem voltak alkalmasak.

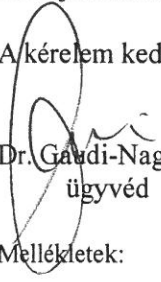
Mindez a vélemény-nyilvánítási szabadság kiürüléséhez, beszűküléséhez vezethet az elsőfokú és harmadfokú ítéletekben megjelenő szemléletet rögzítő bírói gyakorlat, ezért ezen okból is szükséges a harmadfokú ítélet megsemmisítése és ezáltal a vádlottakat felmentő másodfokú ítélet hatályban tartása.

3. Összegzés, záró rész

Az alkotmányjogi panaszindítvány érdemi indoklásában kifejtettekre, továbbá az indítványozók ügyében kialakult és jelen beadványban hivatkozott következetes alkotmánybíróági gyakorlatra figyelemmel indítványozók ezúton kérik a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alaptörvény-ellenes jogerős ítéletet megsemmisíteni szíveskedjenek.

Indítványozók továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel nyilatkoznak, hogy a jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványában szereplő személyes adataik nyilvánosságra hozatalához hozzájárulnak.

A kérelem kedvező elbírálásában bízva tisztelettel:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás
ügyvéd

Mellékletek:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás
ügyvéd §
Európa jogi szakjogász
Iroda: H-1095 Budapest, Gabona u. 10. II. em. 1.
Tel.: (36-1) 216-3088, Tel/fax: (36-1) 216-2261
E-mail: argaudi@drgaudi.hu Http: www.drgaudi.hu
Adószám: 37117236-2-43 Kamarai azonosító: 14998
I.

- 1.sz. melléklet meghatalmazás
- 2.sz. melléklet a Ráckevei Járásbíróság 1.B.68/2015/36. sz. ítélete
- 3.sz. melléklet a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.195/2017/18. sz. jogerős ítélete
- 4.sz. melléklet a Fővárosi Ítéltábla 4.Bhar.248/2017/5. sz. harmadfokú ítélete

